

15-10-12

מדינת ישראל
המשרד לקליטת העלייה

שירות הרווחה

אגף א' לקליטת עולי אתיופיה

כ"ח תשרי תשע"ג
14 אוקטובר 2012

אל: ועדת המכרזים

מאת: שרה כהן - מנהלת שירות הרווחה

דוד יאסו - מנהל אגף א' לקליטת עולי אתיופיה

הנדון: תכנית "מסלול" - חוגי סיירות בראייה רגישת תרבות לבני נוער עולה במצבי סיכון-

עמותת חברים בטבע - העצמה קהילתית

בקשה לאישור פטור ממכרז להתקשרות עם עמותת "חברים בטבע"

כללי

1. בעקבות פרסום קול קורא לארגונים המפעילים חוגי סיירות בראייה רגישת תרבות לבני נוער עולה במצבי סיכון, הגישו חמישה ארגונים הצעות מטעמם להפעלת החוגים.
2. לאחר פתיחת תיבת המכרזים החליטה ועדת המכרזים מיום 16.7.12 על מינוי ועדת משנה אשר תבחן את ההצעות השונות. ועדת המשנה בחנה את הבקשות בהתאם לאמות המידה אשר נכללו ופורסמו בקול הקורא והגישו מסמך המלצות מטעמה בתאריך 22.7.12 בחתימת כל חבריה.
3. לאחר העברת הבהרות ומסמך מפורט המתייחס לכל אחד מהגופים הפונים, התבקש השירות להגיש לוועדת המכרזים את התכניות אשר הגיעו לשלב המסיים של התליך.
4. בעקבות האישור העקרוני, התקבלו הנחיות מטעם החשבות לגבי אופן הגשת התכנית התקציבית, והללו הועברו לגופים השונים.
5. יש להדגיש כי התכניות אינן זהות לחלוטין ולכל ארגון יש ייחוד מסוים אשר ממנו נגזר שוני בהיקף התקציב הכולל.

פירוט הבקשה:

1. מצ"ב בקשה מטעם עמותת "חברים בטבע".
2. תכנית "מסלול" שמה דגש על חיזוק הזהות הישראלית יהודית-אתיופית של חניכיה ככלי להשתלבות מוצלחת בחברה הישראלית. התכנית מכוונת לפיתוח מנהיגות צעירה, להפנית בני נוער בסיכון לפעילות חיובית ותורמת, לחזק את התא המשפחתי ומנהיגות ההורים, וחיזוק תחושת השייכות לישראל.

קרית בן גוריון, רח' קפלן 2 ירושלים 91950, טל' 02-6752744 פקס: 02-6750323

מרכז מידע טל' 03-9733333

כתובתנו באינטרנט: www.moia.gov.il

מדינת ישראל
המשרד לקליטת העלייה

אגף א' לקליטת עולי אתיופיה

שירות הרווחה

3. התכנית כוללת מפגש שבועי בן שעתיים, ביקורים שבועיים בבתי החניכים, טיולים, מחנות, פעילויות בשטח והתנדבות בקהילה.
4. אוכלוסיית היעד: בני נוער יוצאי אתיופיה בכיתות ט' – יב': כל קבוצה מונה 15 בני נוער.
5. עלות כוללת
עלות לקבוצה:
עלות לחמש קבוצות:
השתתפות עמותת "חברים בטבע"
השתתפות המשרד לקליטת העלייה:
50,407 ₪
252,035 ₪
126,018 ₪
126,017 ₪
6. לוח זמנים: שנה מלאה מיום החתימה על החוזה.
7. סעיף תקציבי: 30-08-11-01 – תכנית החומש.
8. אבקש לאשר פטור ממכרז להתקשרות עם עמותת חברים בטבע לפי תקנה 3(30) לתקנות חובת המכרזים.
9. מצ"ב מסמך חוות דעת על הארגון והתכנית.

בברכה,

דוד יאסו,
מנהל אגף א' לקליטת עולי אתיופיה

שרה כהן, עו"ס
מנהלת שירות הרווחה

המשרד לקליטת העלייה
שירות הרווחה
27-09-2012
דואר נכנס

עמותת חברים בטבע – העצמה קהילתית (ע"ר)

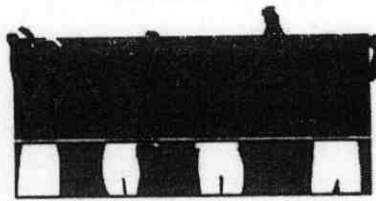
הפעלת חוגי סיירות בראייה רגישת תרבות
לבני נוער עולה במצבי סיכון

מסמך למשרד הקליטה - שירות הרווחה

יולי 2012

**Friends by Nature -
Community Empowerment**

www.friendsbynature.org
10 Shapira St., Apt. #3
Gedera 70700
fbnoffice@gmail.com

**חברים בטבע -
העצמה קהילתית (ע"ר)**

רח' שפירא 10 דירה 3, גדרה 70700
טל. (972) 077 2115519
פקס (972) 077 2115518

למידע נוסף, אנא כנסו לאתר שלנו:

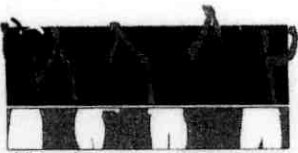
<http://www.friendsbynature.org>

או צרו קשר:

ניר כ"ץ - מנכל עמותת "חברים בטבע" - katznir@gmail.com

טל' - 052-6999762

1. רקע על חברים בטבע – העצמה קהילתית

את חברים בטבע – העצמה קהילתית (ע"ר) הקימו בשנת 2005 מספר צעירים העוסקים ברב-תרבותיות וזהות, בתחומי הקהילה, הנוער בסיכון, והחינוך הבלתי פורמאלי. בין חברי העמותה יוצאי אתיופיה, ישראלים וותיקים, דתיים, וחילונים; כולם יודעים מניסיונם שהנוער יכול להצליח, ומחוייבים לאידיאולוגיה של חיזוק הזהות העצמית בדרך של כבוד לתרבות המוצא.

המטרות העיקריות של חברים בטבע הן פיתוח מנהיגות צעירה ויוזמת; פיתוח חברה אזרחית הלוקחת אחריות פעילה ביישוב; הגעה למיצוי הפוטנציאל האישי של כל משתתף, בדרך של שיפור הזהות העצמית; חיזוק התא המשפחתי; קירוב בין מגזרי אוכלוסייה שונים ויצירת אווירת סובלנות; הפניית בני נוער במצבי סיכון למסגרת אטרקטיבית, לשם מניעת ונדליזם, שוטטות וכד'; הגדלת שיעור המתנדבים (כגון מד"צים, מתגייסים לצה"ל, מצטרפים לשירות לאומי, ובוגרים); חינוך לרב-תרבותיות ופלורליזם; וחיזוק הקשר אל הארץ.

חברים בטבע מפעילה תכניות לבני נוער בסיכון, בדגש על ישראלים יוצאי אתיופיה, ומעניקה להם ולמשפחותיהם תחושת שייכות, זהות מגובשת, מטרה ואתגר; ובונה ומעצימה קהילות המודעות לזהותן, ומנהלות תכניות אלה כתכניות קבועות ובנות-קיימא.

תכנית "מסלול", שהיא "חוגי הסיירות" של חברים בטבע, פועלת מאז שנת 2005, ומשתתפים בה מדי שנה כ- 400 בני נוער בכיתות ה'–י"ב, רובם יוצאי אתיופיה (אך לא רק). התכנית שמה דגש על חיזוק הזהות הישראלית-יהודית-אתיופית של החניכים, ככלי להשתלבות מוצלחת בחברה הישראלית. התכנית גם מחזקת את תחושת השייכות של החניכים, הן למשפחותיהם, והן לארץ.

החניכים נפגשים מדי שבוע לפעולה בת שעתיים, מדי חודש בערך מקיימים פעילות שטח, ובחגים – פעילויות יחד עם הוריהם. צוות ההדרכה יוצר קשר חם עם ההורים; החניכים – מחקים קשר זה, והסמכות ההורית מתחזקת. כל **צוות ההדרכה חי בשכונות** בהן פועלת התכנית, מה שמביא לקשר בלתי פורמאלי גם מחוץ למסגרת הפעילות. צוות זה משמש מודל ממשי לחיקוי.

התוצאות חד משמעיות: הערכה שקיים ארגון שתי"ל על התכנית מעידה על כך שהזהות העצמית של החניכים משתפרת; על כך שאחוזי הנשירה שלהם מבית-הספר פחתו באופן דרסטי; על כך שלמשתתפים יש יותר חברים שהם ישראלים וותיקים; ובנוסף, נמצא כי אחוז ניכר מהמשתתפים הופכים להיות מנהיגים ומנהיגות צעירים, הלוקחים אחריות בקהילה.

2. שיטת העבודה

"גרעינים קהילתיים" – משפחות צעירות של יוצאי אתיופיה, שהצליחו בחברה הישראלית, עוברות לשכונות בהן יש ריכוז גדול של בני העדה, מתגבשות כקבוצות המודעות לזהותן, ולוקחות אחריות חברתית-חינוכית. לכל גרעין, מצטרפים גם מספר חברים שאינם בהכרח יוצאי אתיופיה, וכך נוצר מודל לחיקוי מגוון ומרחיב אופקים.

הייחוד: במקרה של חוגי הסיירות שהארגון מפעיל, המדריכים והרכזים של התכנית הם חברי גרעינים: כולם חיים בשכונה בעצמם, מודעים לצרכים היום-יומיים, מכירים את הורי החניכים ואת שאר בני הבית, דנים באופי התכנית וקובעים את תכניה, ונמצאים בהישג היד של החניכים – שהופכים בקלות להיות מדריכים בעצמם, תוך זמן קצר.

בנוסף, להכשרת הצוות האינטנסיבית והארוכה, יש ערך מוסף: כאשר מדריך מחליט לסיים את תפקידו לאחר מספר שנים, הוא ממשיך להתגורר בשכונה, וכך השכונות עוברות מהפך דמוגרפי: חיים בהן מחנכים רבים, והסיכוי שנער או נערה יפגשו מחנך (או סטודנט או בעל מקצוע אקדמאי כלשהו) ברחוב, גבוה היום באופן משמעותי מהסיכוי שיפגשו צעיר או בוגר בסיכון.

עמותת חברים בטבע מקיימת **שיתופי פעולה** עם העמותות "הנני" ו"מדור לדור", העוסקות גם הן בגרעינים קהילתיים והמפעילים תכניות בלתי פורמאליות לנוער, עם **יוצאי אתיופיה ויוצאי הקווקז**, בהתאמה. יחדיו, פועלות העמותות ב- 22 יישובים ברחבי הארץ, ובהיקף תקציבי של למעלה מ- 700,000 ₪ לשנה.

להלן תיאור המודל, ואחריו פירוט הסעיפים המופיעים בסעיף (ב) של הקול הקורא שפרסם משרד הקליטה.

3. תיאור מודל מסלול – חוגי הסיירות

תכנית **מסלול – חוגי הסיירות** של הגרעינים הקהילתיים בעמותת חברים בטבע, משמשת מסגרת תומכת וקשובה לכ- 400 בני נוער בסיכון, ברובם יוצאי אתיופיה (אך לא כולם), ומעניקה להם תחושת שייכות, מטרה ואתגר. מאז 2005 עובדים מדריכים בוגרים באופן צמוד עם בני הנוער, בתכנית המשתמשת בערכי הקהילה ואהבת הארץ כאמצעים לפיתוח אחריות אישית, ביטחון עצמי, וזהות ישראלית חזקה. הניסיון מוכיח שההשקעה בקהילה ובערכי המשפחה (שנפגעו מאוד בארץ) היא המפתח לקליטה מוצלחת. המדריכים של התוכנית משמשים גם כעובדים קהילתיים המתגוררים בשכונות בהן פועלת התכנית, ופועלים גם עם הורי החניכים ויתר התושבים במגוון נושאים. הפעילות מיועדת לקבוצות של כ- 15 בני נוער (המכנה המשותף הוא גילם), ומתקיימת במתכונת של פעולה שבועית, ביקור שבועי בבית אחד החניכים, פעילות שטח חודשית ומחנות.

שיתוף הפעולה של עמותת חברים בטבע עם העמותות "הנני" ו"מדור לדור", מרחיב את היריעה, הן מבחינת הפרישה הארצית (22 יישובים) והן מבחינת הרכב האוכלוסייה (יוצאי אתיופיה ויוצאי הקווקז).

חניכים בכיתות ט'-י"ב משתתפים בקורס **מד"צים** של העמותה, שאורכו שנה שלמה, ומדריכים חניכים צעירים בעצמם. בתכנית המנהיגות השתתפו בשנת הלימודים תשע"ב כ- 40 בני נוער, אלו שעברו בהצלחה את הקורס מד"צים, צפויים להדריך כ- 120 חניכים בשנת הלימודים תשע"ג. שיעור גבוה מבין מדריכים צעירים אלה מתגייסים ליחידות קרביות ולתפקידים פיקודיים.

ייחוד התכנית

- ✓ מודל הגרעין הקהילתי: חיים יחד עם אוכלוסיית היעד, מה שמביא למודעות לצרכים בזמן אמת, להיכרות עם ההורים והמשפחות, ולקיומם של מודלים חיוביים לחיקוי בשכונות – 24 שעות ביממה.
- ✓ היכרות עם המסורת היהודית של דור ההורים, כבסיס חיובי לזהות עצמית;
- ✓ המדריכים מפתחים קשרים חמים עם הורי החניכים ומדגישים את תפקידי המנהיגות שלהם;
- ✓ מדריכים בוגרים, העובדים עם קבוצות קטנות של כ- 15 בני נוער;
- ✓ שימוש אינטנסיבי בסביבה ובטבע, ככלי ליצירת אחריות אישית, קבוצתית וקהילתית.

רציונל מסלול – חוגי הסיירות של הגרעינים הקהילתיים

א. מסגרת התכנית – הגרעינים הקהילתיים – מביאה ליצירת תמונת עתיד ברורה¹, מה שבאופן מחקר מפתח סיכון ומשפר סיכויי הצלחה בחיים. חוגי הסיירות הם חלק מתכנית הוליסטית קהילתית שכונתית, הפונה בלאו הכי גם להורים, לצעירים אחרי צבא, לסטודנטים, ולשכנים שאינם יוצאי אתיופיה.

ב. עמותת חברים בטבע גדלה ומתפתחת, ומדי שנה מקימה גרעינים חדשים; שיתוף פעולה עם משרד הקליטה, יכול להביא לפיתוח גרעינים במקומות בהם חשוב למשרד, לקיים את התכנית.

ג. מחקרים מוכיחים כי חיזוק התא המשפחתי ומתן ההזדמנות להורה להנהיג ולהוביל – הם כלים מצויינים לעבודה עם נוער בסיכון; כאמור, **מסלול – חוגי הסיירות**, היא חלק ממרקם קהילתי-שכונתי, הכולל את משפחות החניכים.

ד. החיבור הקהילתי המקומי יכול להניב, באופן מכוון, התחלה של השתתפות של חניכים יוצאי אתיופיה והקווקז, בתנועות הנוער הקיימות ביישוב גם כך, והצורך בתכנית – יפחת עם הזמן.

ה. לצוות המוביל את התכנית – יש ניסיון רב שנים בעבודה זו, משנת 1998 ואילך (צוות חברים בטבע ומסלול, הקים את התכנית הרב-תרבותית בחברה להגנת הטבע, בשנת 1998, ומאז ממשיך לעסוק בתחום).

Aronowitz, T. (2005). "The Role of Envisioning the Future in the Development of Resilience Among At-Risk Youth". *Public Health Nursing*, 22(3), 200-208

אוכלוסיית יעד

בני נוער יוצאי אתיופיה ויוצאי הקווקז (וכן מספר ישראלים וותיקים שיבחרו להשתתף בתכנית, כ- 10%), בגילאי 11-18 (דגש: 13-18), המתגוררים בשכונות (ולא בפנימיות); וכן הוריהם. התכנית תתמקד באותם יישובים בהם פועלים הגרעינים הקהילתיים של יוצאי אתיופיה והקווקז, ובמידה ותפעל בשיתוף פעולה עם משרד הקליטה – נשקול יחד הקמה של גרעינים ביישובים נוספים.

התכנית פונה כיום לכ- 400 בני נוער, ונמצאת בהתרחבות מתמדת.

נציין כי עמותת חברים בטבע מפעילה את מסלול – חוגי הסיירות ב- 7 יישובים, ובעיקר עם יוצאי אתיופיה, ויחד עם העמותות "הנני" ו"מדור לדור", מקדמת שת"פ שירחיב את הפרישה לארצית (22 יישובים, ובגדילה) ולכזו שתכלול גם את יוצאי הקווקז.

מטרות	יעדים מדידים	לוח זמנים
1. לפתח מנהיגות צעירה בשכונות במעמד סוציו-אקונומי נמוך, הן בני נוער, והן צעירים שימשו כמדריכים לאותם בני הנוער; וכך, להביא לשיפור דמוגרפי בשכונה, בטווח הארוך	1. 15% מהמשתתפים בכיתות י"ב ידריכו בעצמם, כמד"צים (בכל מקרה – מינימום 20) 2. לפחות 75% מאנשי הצוות, יתגוררו בשכונה בעצמם.	1. הכשרת מד"צים: ינואר עד אוגוסט, עם שיא ביולי (קורס מד"צים). 2. מדריכים בוגרים – באופן שוטף.
2. להפנות בני נוער בסיכון, לפעילות חיובית ותורמת לקהילה	בכל יישוב לפחות 2 קבוצות פעילות. מינימום של 10 קבוצות ברמה ארצית עם כ-150 משתתפים.	הקמת קבוצות בתחילת שנת הלימודים; גדילה הדרגתית ל-15 משתתפים קבועים, תוך 4-5 חודשים מיום הקמת הקבוצה.
3. להפחית נשירה / יציאה לפנימיות, ולהביא לשיפור הישגים לימודיים	1. 80% מהמשתתפים ימשיכו ללמוד, מדי שנה, באותם בתי ספר בהם למדו בשנה שעברה 2. שיפור לימודי ע"פ דיווחי החניכים	בדיקה מדי ספטמבר
4. חיזוק התא המשפחתי ומנהיגות ההורים	1. מינימום 3 ביקורי בית בחודש בכל קבוצה, ע"י המדריך. 2. שתי פעילויות הורים-ילדים במהלך השנה בכל יישוב, עם מינימום 50 משתתפים, 25% מהם - הורים	1. ביקורי בתים – מדי חודש 2. פעילויות משותפות: בדיקה באמצע ובסוף שנה
5. לחזק את הזהות העצמית של החניכים	הצוות ידווח על השינוי (זהו תחום קשה למדידה, ונסתמך בעיקר על התרשמות הצוות)	השוואה בין בדיקה באמצע ובסוף שנה
6. לחזק את תחושת השייכות לארץ ישראל	היכרות רבה יותר של החניכים עם תחומי ידיעת הארץ, והשתתפות רבה יותר שלהם בטיולי ב"ס	השוואה בין בדיקה באמצע ובסוף שנה

הצוות וההכשרה

המדריכים בתכנית הם מדריכים בוגרים, בגילאי 21-40 – ומתאימים לכן לצרכים של אוכלוסיית היעד, ולרציונל של חיזוק המנהיגות ההורית.

כאמור, רובם חיים בשכונה בעצמם, מודעים לצרכים היום-יומיים, מכירים את הורי החניכים ואת שאר בני הבית, מכירים את השפה והתרבות, דנים באופי התכנית וקובעים את תכניה, ונמצאים בהישג היד של החניכים. בנוסף, להכשרת הצוות האינטנסיבית והארוכה, יש ערך מוסף: כאשר מדריך מחליט לסיים את תפקידו לאחר מספר שנים, הוא ממשיך להתגורר בשכונה, וכך השכונות עוברות מהפך דמוגרפי: חיים בהן מחנכים רבים, והסיכוי שנער או נערה יפגשו מחנך (או סטודנט או בעל מקצוע אקדמאי כלשהו) ברחוב, גבוה היום באופן משמעותי מהסיכוי שיפגוש צעיר או בוגר בסיכון.

מדי שנה, **הכשרת המדריכים** כוללת קורס הדרכה ראשוני בן שבוע; 4 השתלמויות בנות 5 שעות בנושאי רב-תרבותיות והתאמת תכנים רגישי תרבות; 3 השתלמויות בנות 48 שעות להכרת מסלולי טיול ברחבי הארץ; וליווי אישי בהיקף של 4 שעות חודשיות למדריך. סה"כ, כל מדריך עובר 250-300 שעות הכשרה בשנה.

העבודה בקבוצות

א. **מתפתחת בהתאם לגיל** (ועל פי אופי הקבוצה), ובנויה בצורה הדרגתית היוצרת מוטיבציה להמשכיות. בגילאים הבוגרים, הדגש הוא על מנהיגות והתנדבות.

ה'-ו': היכרות וגיבוש קבוצה.

ז'-ח': חינוך למנהיגות צעירה שמתחילה, בראש ובראשונה, בהתנדבות בקהילה בתחומים בהם הנוער יחווה הצלחה ותחושת הגשמה עצמית. הנושאים החינוכיים כוללים: זהות, שייכות, מסורת כבסיס לזהות ולביטחון עצמי, חברה ישראלית, ונושאי עניין שונים על-פי בחירת הקבוצה, המחזקים ומעצימים את המשתתפים מבחינה אישית.

ט'-י': החניכים מוכוונים ללקיחת אחריות בפועל, המדריכים מעודדים לצאת לקורס מד"צים במטרה להדריך קבוצות ילדים ונוער בשנה הבאה, וגם החניכים שאינם מדריכים צעירים לוקחים על עצמם פרויקט אישי ו/או קבוצתי התנדבותי בקהילה.

יא'-יב': המשתתפים מדריכים בחלקם; הם נחשפים, למסלולי המשך איכותיים, זאת במטרה להביאם לקבלת החלטה אישית, שקולה ואחראית כלפי עצמם, מתוך בסיס ידע רחב (גם אם ההחלטה היא להתגייס "כרגיל" לצבא). בנוסף, העמותה שואפת להרחיב את תוכניות "המפגש" של קבוצות אלו (תוכניות אשר מפגישות אותם עם נוער יהודי מחו"ל).

לאחר י"ב: החיבור לגרעינים הקהילתיים מאפשר שמירה על קשר עם המשתתפים במהלך ההשתתפות במסלולים השונים, וגם בתקופות שלאחר מכן; ובוגרי התכנית מוזמנים להצטרף לגרעינים בהמשך. תחושת השייכות החזקה מביאה להצלחות ולהתפתחות אישית.

ב. **הפעילות כוללת**: מפגש שבועי בן שעתיים; ביקורים שבועיים של המדריכים בבתי החניכים (כל שבוע חניך אחר); פעילויות (ODT Outdoor Training); התנדבויות בקהילה ובכלל; ומחנות בני 2-4 ימים בחופשות הארוכות.

ג. **תכני הפגישות השבועיות**: מנהיגות, זהות, מודעות סביבתית וקיימות, ידיעת הארץ, המסורת של דור ההורים, השוואות בנושאים גיאוגרפיים בין ארץ המוצא לישראל, הקניית מיומנויות שטח, ידע כללי.

ד. **שיתוף ההורים** בחלק מהפעילויות (כגון: סדר ט"ו בשבט, טיולים משותפים, ערבי קהילה), להדגשת מקומו של מרכז הנוער כחלק בלתי נפרד מהקהילה ולחיזוק הקשר הבין-דורי.

חיזוק התא המשפחתי

המשפחה, הבית, אמורים להיות המקום הבטוח והחזק ביותר של כל אדם. המשפחה באתיופיה הייתה חזקה ומגובשת, וסמכות ההורים הייתה אבסולוטית. כך, לא היו באתיופיה תופעות כגון נשירה ממסגרות, שבירת מרות ההורים וכדומה. המעבר לישראל ריסק את המסגרת המשפחתית: הילדים, שקלטו את השפה והתרבות במהירות, נהיו המובילים, וההורים הפכו לתלויים בהם.

מחקרים רבים מצביעים על כך שחיזוק התא המשפחתי הוא כלי נחוץ ומרכזי בעבודה עם נוער בסיכון בכלל, ועם נוער יוצא אתיופיה בפרט. למועדוני הנוער של חברים בטבע ישנם מספר כלים לחיזוק היבט זה:

חיזוק התא המשפחתי פועל בשלוש דרכים עיקריות:

(1) ביקורי בתים: הקשר הבלתי-פורמאלי עם הורי החניכים. בסוף כל פעולה מבקר המדריך בביתו של אחד החניכים, כשמטרת הפגישה היא יצירת קשר בלתי אמצעי עם הורי החניך, ושיחה חברתית עמם, ולא על רמת ילדם בחוג וכד'.

(2) פעילויות הורים-ילדים: מספר פעמים בשנה (2-4) מפעילים הגרעינים ערבי קהילה המשתתפים בהם החניכים והוריהם. פעילויות אלו מקיימות לרוב בקרבת חגים (בט"ו בשבט; בחג הסיגד; לפני פסח; בסביבת חג השבועות; ועוד), והן בנויות במיוחד בצורה כזאת שההורים הם בתפקידי המנהיגות (הנחיה באמהרית, שאלות שבהן להורים יש יתרון וכד').

(3) טיולי הורים-ילדים: הקבוצות מקיימות טיולים משותפים לחניכים עם הוריהם, פעם בשנה או יותר. החוויות של ההליכה המשותפת בטבע לא נשכחות כל החיים.

4. הערכה

בשנים 2007-2010 קיים שתי"ל הערכה על חלק ממרכיבי התכנית.

בספטמבר 2012 יוצאת לדרך הערכה מקיפה, על כלל פעילויות העמותה, ובכללן מסלול - חוגי הסיירות, מטעם קרן ברון-דה-הירש, ובעלות של כ- 180,000 ₪. המעריך הוא מכון "דו-עת"; ההערכה כוללת גם מלגות לשני סטודנטים לתואר שני, המעוניינים לכתוב על הגרעינים הקהילתיים שבמסגרת חברים בטבע.

בנוסף, באופן שוטף אנו בודקים את נוכחות החניכים בקבוצות (מספר משתתפים והתמדה), מתוך הנחה שזהו מדד לשביעות הרצון של החניכים מהפעילות; את ההפחתה בנשירה מבי"ס; ואת השיפור בהישגים הלימודיים.

5. תקציב

הערות	סה"כ עלות למחזור קבוע	סה"כ עלות המחזור קבוע	מחזוריות	מחזוריות	סעיף התקציב
העלות מורכבת ממוצע בין מדריך בשכר לבין מדריך סטודנט במלגה; ההוצאה על מדריך בשכר כוללת גם עלויות מעביד, וההוצאה על מלגאי - לא כוללת עלויות מעביד. לכן הסכום הלא-עגול בעלות לשעה.	₪48,510	₪9,702	שעות שבועיות X שבועות הדרכה בשנה	6 35	מדריך פעולה שבועית ביקור בית "ומתן מענה נוכחות" סה"כ 6 ש"ש לביצוע שלושת התפקידים שלעיל יחד
כולל עלות הדרכת הטיול			ימי שטח X חניכים מטיילים	12 15	פעילות שטח ומחנות
ההכשרה כוללת: 5 ימי קורס ראשוני; 4 הכשרות יום ששי, 6 ימי הכשרת מסלולים ושטח (3 השתלמויות X יומיים)	₪100,800	₪20,160	מדריך X ימי הכשרה	1 15	הכשרת צוות
6 ימי קורס, בתנאי פנימיה ושטח. המד"צים הם מתוך חניכי הקבוצה. עלות הקורס: 22,000 ₪ (כולל: לינה וארוחות, הנחיה, סדנאות חיצוניות, ציוד, הסעות, רכז הקורס, ועוד).	₪11,000	₪2,200	משתתפים	2	קורס מד"צים
במסמך המקורי ששלחנו למשרד הקליטה עשינו טעות חישוב, על-פיה יצא סכום של 1380 ₪ לשנה לפעילויות ההורים+ילדים. לעומת זאת, בסיס התקציב של 2300 ₪ לפעילות - הוא הנכון.	₪34,500	₪6,900	פעילויות X בשנה	3	פעילויות הורים וילדים חגים - עלות של כ- 1000 ₪ X2 פעילויות טיול שנתי
	₪27,225	₪5,445	משרה לקבוצה אחת	3%	ריכוז וניהול הפעילות
	₪12,000	₪2,400			תקורה 5%
	₪252,035	₪50,407			עלות לקבוצה

הערה: העלות תרד עוד, פר-חניך, אם הפרוייקט יגדל.

הכנסות:

בשנת הלימודים תשע"ב עלות התכנית הייתה כ- 700,000 ₪, ומימנו אותה בעיקר קרנות ופדרציות.

6. פירוט הסעיפים המופיעים בסעיף (ב) של הקול הקורא שפרסם משרד הקליטה

1. ארגון שלא למטרת רווח העוסק בתחום השירותים החברתיים.
עמותת חברים בטבע – העצמה קהילתית היא מלכ"ר, ר' ניירת מצורפת.
2. הארגון יעמיד לטובת התוכנית שתפעל כמיזם משותף תקציב זהה לזה שיוקצה ע"י המשרד, ולא פחות ממחצית מתקציב הפרויקט. מקור התקציב הנ"ל שיעמיד הארגון יהיה ממקורות שאינם מתקציב המדינה.
בשנת הלימודים תשע"ב עלות התכנית הייתה כ- 700,000 ₪, ומימנו אותה בעיקר קרנות ופדרציות. במידה ועמותת "חברים בטבע" תשתף פעולה בפרוייקט עם העמותות "הנני" ו"מדור לדור", סכום המאצי'נג שיעמוד לרשות הפרוייקט יתקרב לכ- מיליון ₪, לא מתקציבי מדינה.
3. הארגון הוא בעל יכולת מקצועית וניסיון מוכח בעבודה עם נוער עולה מארצות מוצא שונות.
הארגון עוסק בדיוק בתחום זה מאז הקמתו ב- 2005, ונכתבו על העבודה מחקרי הערכה עם תוצאות טובות. עמותת "חברים בטבע" פונה בעיקר ליוצאי אתיופיה; ומפתחת שת"פ עם עמותת "מרור לדור", שמומחית בעבודת נוער עם יוצאי הקווקז.
4. לארגון ניסיון של 3 שנים לפחות בעבודה עם בני נוער עולים במצבי סיכון והוריהם בפריסה ארצית וב- 5 יישובים לפחות.
תוכנית הנוער "מסלול" של עמותת "חברים בטבע" פועלת מאז 2006; מדי שנה, היא פועלת ב- 5-6 יישובים.
5. לארגון יכולת מוכחת להפעיל חוגי סיירות בגישה רגישת תרבות, תוך הפעלת תהליכי הכשרה שוטפת לעבודה הכוללת ידע, מיומנויות וכלים מקצועיים המותאמים למאפייני קבוצות העולים השונות תוך גיוס אנשי מקצוע דוברי השפות הרלוונטיות.
אלו הם, כאמור, מאפייני תכנית "מסלול – חוגי הסיירות" של הגרעינים. עבודה היא רגישת תרבות, כל המדריכים והצוות הם תושבי השכונות בהן מתקיימת הפעילות, וכ- 75% מהם, שייכים בעצמם לאותן עדות כמו החניכים.
6. לארגון יכולת מוכחת בהפקת תוצרים וחומרים כתובים המיועדים לקהלי היעד ולאנשי מקצוע הנוטלים חלק בתוכנית ובשפות שונות.
עמותת "חברים בטבע" הפיקה חוברות הדרכה לשימוש המדריכים והמד"צים; חוברות הפעלה לחגים, לפעילויות הורים-ילדים, בעברית ובאמהרית; כל החומר השיווקי והמכתבים לחניכים, מופיעים בשתי השפות; העמותה מפיקה חוברות לימוד והפעלה לצוות, עבור כל מחנה.
במסגרת השת"פ שהעמותה מקדמת עם עמותת "מדור לדור", העברת החומרים הן לרוסית והן לשפת ג'והורי תהיה קלה יחסית.
הדבר נכון גם לגבי קבוצות מתרבויות אחרות, שהן מאופיינות מבחינה תרבותית – החומרים כבר מוכנים, המתודה ברורה, הצוות רתום – ונותר רק לתרגם במידת הצורך.
7. לארגון יכולת מוכחת בהכנה ובהפקה של מחקרי הערכה, דוחות מעקב וניתוחים סטטיסטיים של מדדי תפוקה ותוצאה של פרוייקטים מסוג זה.
בשנים 2007-2010 קיים שת"ל הערכה על חלק ממרכיבי התכנית.
בספטמבר 2012 יוצאת לדרך הערכה מקיפה, על כלל פעילויות העמותה, ובכללן מסלול – חוגי הסיירות, מטעם קרן ברון דה-הירש, ובעלות של כ- 180,000 ₪. המעריך הוא מכון דו-עת; ההערכה כוללת גם מלגות לשני סטודנטים לתואר שני, המעוניינים לכתוב על הגרעינים הקהילתיים שבמסגרת חברים בטבע.
בנוסף, באופן שוטף אנו בודקים את נוכחות החניכים בקבוצות (מספר משתתפים והתמדה), מתוך הנחה שזהו מדד לשביעות הרצון של החניכים מהפעילות; את ההפחתה בנשירה מבי"ס; ואת השיפור בהישגים הלימודיים.

7. מסמכים נלווים

- ✓ תזכיר ותקנון של הארגון
- ✓ רשימת מייסדים/בעלי מניות
- ✓ כתובת המשרד הראשי והסניפים
- ✓ אישור מעמד הארגון ברשות המיסים, המהווה אישור סיווג הארגון כמלכ"ר
- ✓ אישור שנתי על ניהול תקין מן הרשם המתאים על פי דין בתוקף
- ✓ אישור שנתי ממס הכנסה לפי חוק עסקאות גופים ציבוריים 5954 בתוקף.
- ✓ אישור לצורך ניכוי מס בתוקף

על החתום,

מורשי חתימה:

037	חתימה	ת.ז. 028835346	הדס נר גאון
	חתימה	ת.ז. 015794621	קס סמאי אליאס

מדינת ישראל
המשרד לקליטת העלייה
שירות הרווחה

כ"ה/תשרי/תשע"ג
11/10/2012

1. שם הארגון : עמותת חברים בטבע – העצמה קהילתית (ע"ר)

רקע על הארגון

עמותת חברים בטבע הוקמה בשנת 2005 ע"י מספר צעירים העוסקים ברב תרבותיות וזוהת בתחומי הקהילה, הנוער בסיכון והחינוך הבלתי פורמאלי. מטרתיה העיקריות של העמותה הן פיתוח מנהיגות צעירה ויוזמת, פיתוח חברה אזרחית הלוקחת אחריות פעילה ביישוב, הגעה למיצוי הפוטנציאל האישי של כל משתתף, בדרך של שיפור הזהות העצמית, חיזוק התא המשפחתי, מניעת ונדליזם, הגדלת שיעור המתנדבים המתגייסים לצה"ל, לשירות הלאומי, חינוך לרב תרבותיות ופלורליזם וחיזוק הקשר אל הארץ.

העמותה מעידה על עצמה שהיא מפעילה תוכניות לבני נוער בסיכון, בדגש על ישראלים יוצאי אתיופיה, ומעניקה להם ולמשפחותיהם תחושות שייכות, זהות מגובשת, מטרה ואתגר ובונה ומעצימה קהילות למודעות לזהותן.

התוכנית

תוכנית "מסלול" שהיא "חוגי הסיירות" פועלת מאז שנת 2005 ומשתתפים בה מידי שנה כ- 400 בני נוער בכיתות ה' - יב' – רובם יוצאי אתיופיה. התוכנית שמה דגש על חיזוק הזהות הישראלית-יהודית-אתיופית של החניכים, ככלי להשתלבות מוצלחת בחברה הישראלית. התוכנית גם מחזקת את תחושת השייכות של החניכים הן למשפחותיהם והן לארץ.

במסגרת התוכנית החניכים נפגשים מידי שבוע לפעולה בת שעתיים. מידי חודש בערך מקיימים פעילות שטח ובחגים- פעילויות יחד עם הוריהם. צוות ההדרכה יוצר קשר חם עם ההורים. החניכים מחקים קשר זה והסמכות ההורית מתחזקת. כל צוות ההדרכה חי בשכונות בהן פועלת התוכנית, מה שמביא לקשר בלתי פורמאלי גם מחוץ למסגרת הפעילות. צוות זה משמש מודל ממשי לחיקוי. על פי דיווח הארגון התוצאות הן חד משמעיות. ההערכה שקיים ארגון שתיל על התוכנית מעידה על כך שהזהות העצמית של החניכים משתפרת, על כך שאחוזי הנשירה שלהם מבית הספר פחתו באופן דרסטי, על כך שלמשתתפים יש יותר חברים שהם ישראלים וותיקים ובנוסף אחוז ניכר מהמשתתפים הופכים להיות מנהיגים ומנהיגות לצעירים, הלוקחים אחריות בקהילה.

מפרט התוכנית

הארגון צרף מסמך הכולל מידע מפורט על רציונל התוכנית, מבנה אוכלוסיית היעד, מטרות, יעדים מדידים ולוחות זמנים מפורטים להשגתם. כמו כן כולל המסמך את מתווה העבודה בקבוצות הגיל השונות, מבנה העבודה עם ההורים ומבנה ההכשרה.

עבודה עם ההורים

מדינת ישראל המשרד לקליטת העלייה שירות הרווחה

מבין היעדים המרכזיים של התוכנית חיזוק התא המשפחתי ככלי נחוץ בעבודה עם נוער בסיכון ועם נוער עולה בפרט. חיזוק התא המשפחתי פועל ב- 3 דרכים עיקריות: ביקורי בתים, פעילויות משותפות הורים- ילדים כ- 2-4 פעמים בשנה וטיולי הורים- ילדים, לפחות פעם בשנה.

צוות מקצועי והכשרה

הארגון מפעיל מדריכים בוגרים בגילאי 21-40, בתוכם בני קהילת המוצא, המתגוררים בשכונות בהן מבוצעת הפעילות ומצויים בקשר אישי עם החניכים. המדריכים עוברים הכשרה הכוללת קורס הדרכה ראשוני בן שבוע, 4 השתלמויות בנות 5 שעות בנושא רב תרבותיות והתאמת תכנים רגישי תרבות, 3 ההשתלמויות בנות 48 שעות להכרת מסלולי טיול ברחבי הארץ, וליווי אישי בהיקף של 4 שעות חודשיות למדריך. סה"כ כל מדריך עובר כ- 250-4300 שעות הדרכה. ההכשרה כוללת הכנת חומרים כתובים.

הערכה ומדידה

ההערכה שבוצעה ע"י שתיל ומכון דו-עת. הארגון מבצע באופן שוטף מדידה הכוללת את נוכחות החניכים, התמדתם, שביעות רצון מהפעלת התוכנית, הפחתת נשירה מבית הספר ושיפור ההישגים הלימודיים.

חות דעת השירות:

מתוך בחינת מבנה ומתכונת העשייה, היעדים ודרך השגתם, כמו גם העובדה שהתוכנית עצמה באופן שמוצגת על ידי הארגון תואמת למתווה ולדגשי העבודה כשם שמבוקשים ע"י השירות. נראה כי לארגון יש יכולת מקצועית מוכחת להפעיל את התוכנית במתווה המקצועי המבוקש ע"י המשרד.